

שיחת השבוע

יש חדש

מפעל הרמב"ם

עם תחילת המחזור ה-32 של לימוד הרמב"ם היומי יש לציין את הצלחת המיזם **מפעל הרמב"ם**. המיזם הוא תכנית מנויים, שבה השתתפו בשנה האחרונה כשלושת אלפים יהודים מכל חלקי הציבור. המשתתפים מקבלים רמב"ם עם ביאור קל, ושיעורים מוקלטים של הרב חיים סבתו על כל הרמב"ם. להצטרפות טל' 077-2602040.

סידור קרבן מנחה

הוצאת הספרים שי למורא בירושלים מגישה מהדורה חדשה ומפוארת של סידור קרבן מנחה, עם פירוש שי למורא. את הביאור כתב הרב שמואל יהודה וינפלד שפירושו על רש"י, על ההגדה של פסח ועל הזמירות לשבת נתקבל בחביבות בעם ישראל. לסידור מצורפת החוברת קרבן מנחה, ובה ההלכות הנחוצות. טל' 02-5370179.

ספרים לילדים

הוצאת פלדהיים מגישה מגוון ספרים חדשים לילדים: הבן איש חי לילדים – סיפורים מעובדים מתוך דרשותיו של רבי יוסף חיים מבגדד, מלווים בציורים של א' זמורה. רחוב שיקופיצקי כרך שני, ספר קומיקס לילדים מאת שפרה גליק. יש מקום – מעשייה עם חיוך לשם חינוך, כהגדרתה, מאת שריל פרנצלאו, עם ציורים של עדי כץ. טל' 02-6513947.

זמני השבוע

ירושלים תלאביב חיפה בארשבע אילת ניוירוק

כניסת השבת 5:03 5:03 5:02 4:49 4:59 4:44

צאת השבת 6:05 6:01 6:01 5:58 6:00 5:58

המולד: יום ראשון, 5 לפנות ערב, 37 דקות ו-13 חלקים
ראש חודש אדר: ביום בראשון וביום השני

294 בתי חב"ד מוקד חב"ד
לשירותכם *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר חב"ד 60840
טל' 072-2770100 • פקס 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

הידברות ולא הצהרות לוחמניות

הסוגיה אינה יכולה להיפתר על-ידי כיפופי ידיים, אלא בהקשבה עמוקה איש לרעהו ובהבנה של הערכים, הצרכים והרגישויות של כל הצדדים

ביטחון רוחני שמספק לימוד התורה (צילום: בלינקו)

אשר מקשיבים לפולמוס הסוער בסוגיית 'השוויון בנטל' קל להבחין כי מעבר לסממאות המתחמקות ולהצהרות הלוחמניות יש בשני הצדדים הסכמה עמוקה על העקרונות המרכזיים.

גם מי שתובעים לחוקק חוק גיוס לכול מסכימים כי יש לפטור מספר מסויים של תלמידי ישיבות מחובת הגיוס ולאפשר להם להקדיש את חייהם ללימוד התורה. ומנגד מסכימים נציגי הציבור החרדי כי מי שאינם לומדים צריכים להתגייס, למסגרות המתאימות לאורח חייהם.

איזון בין ערכים

עצם ההסכמה לפטור מגיוס קבוצה כזאת או אחרת של לומדי תורה מעידה כי הציבור הרחב מכיר בחשיבותו של לימוד התורה. מכאן שלומדי תורה אינם 'משתמטים' אלא הם נושאים בנטל חשוב וחינוכי לקיומו של עמנו. אין הם צעירים המבקשים להשתמט ממשיות, אלא מי שקיבלו עליהם משימה כבדה ביותר, שלא כל אחד מסוגל לה – להקדיש את מיטב שנות עלומיהם ללימוד התורה מבוקר ועד ערב.

מנגד, ההסכמה של נציגי הציבור החרדי כי מי שאינם לומדים צריכים להתגייס, מוכיחה כי גם הם מכירים בחשיבות השירות במשימות הגנה על העם והארץ. מכאן שאין בסיס לטענה כי הציבור החרדי עומד מנגד ואינו מראה אכפתיות לצורכי הביטחון.

ברור אפוא שהסוגיה אינה יכולה להיפתר על-ידי הצהרות לוחמניות וכיפופי ידיים, אלא בהקשבה עמוקה איש לרעהו ובהבנה של הערכים, הצרכים והרגישויות של כל הצדדים.

חשוב שכולנו נבין כי נדרש כאן איזון בין ערכים וצרכים חשובים לקיומו של העם היהודי. ברור שדרוש לנו צבא שיכול לעמוד נגד איומי אויבינו, אך באותה מידה נחוץ לנו גם הביטחון הרוחני שמספק לימוד התורה. מי שמשרת בכוחות הביטחון נושא בנטל הפיזי, ומי שמתמסר ללימוד התורה מקבל עליו את הנטל הרוחני.

למצוא את שביל הזהב

טוענים שאין להשוות בין השניים, מפני שהחיילים מסכנים את חייהם ואילו משיבה באוהלה של תורה לא מתים. אכן, חז"ל אמרו כי מי שמוסרים את נפשם בפועל למען עם ישראל "אין כל ברייה יכולה לעמוד במחיצתם", ולכן החיילים ראויים לכל הערכה. ועם זה ראוי לזכור שרק אחד מכל עשרה חיילים מסכן בפועל את חייו. שאר החיילים משרתים בעורף, ואימהותיהם יכולות לישון בשקט. וכי משום כך אין הם חיילים לכל דבר?

כשם שהצבא זקוק ללוחמים קרביים ולחיילים ביחידות עורפיות, כך העם היהודי זקוק גם לאותם צעירים מובחרים שמקדישים את עצמם לתורה ומשרתים את העם בישיבות. הם חיים חיי עוני, משכימים קום בבוקר ויושבים על התורה עד משעות הקטנות של הלילה. בזכותם התורה מתקיימת במרוצת הדורות, והם מספקים מטריית הגנה רוחנית, שזה כוחה המיוחד של התורה.

מכיוון שכאמור יש הסכמה בסיסית על הצורך לאזן בין כל המרכיבים האלה, הרי שלא אמור להיות קושי אמיתי למצוא את שביל הזהב. אלא שלשם כך צריך להפסיק את ההסתה כנגד תלמידי הישיבות, מתוך הפצת שקרים ונתונים מופרכים. אם נרצה, הפתרון ימצא.

תשלום בלתי-מוגבל

לעניים ולעשירים

לכן יהודי המקיים את מצוות הצדקה זוכה לשפע אינסופי מהקב"ה. הצדקה שקולה כנגד כל המצוות, ואם בצדקה כך, קליוחומר בגמילות חסדים, שעליה אמרו חז"ל: "גדולה גמילות חסדים יותר מן הצדקה", מפני ש"גמילות חסדים בין לעניים בין לעשירים".

כדי לקיים את מצוות צדקה בהכרח שיהיו עשירים ועניים, ואז יוכלו העשירים לתת צדקה לעניים. אם הכול יהיו עשירים – לא תהיה אפשרות לקיים את מצווה הצדקה. ואמנם, זה הטעם לקיומם של עניים ועשירים, כדי להבטיח שיהיה בעולם חסד. אבל כדי לקיים את מצוות גמילות חסדים אין צורך בעניים, כפי שהתורה מבטיחה: "אפס כי לא יהיה בך אביון", שכן גמילות חסדים היא גם לעשירים. וזו המעלה המיוחדת של מצווה זו, שעלידה זוכים לשפע אינסופי מידו של הקב"ה.

(לקוטי שיחות כרך א, עמ' 160)

כל אפשרות לקבל שכר בלתי-מוגבל, שהרי גם אם הקב"ה יעניק לנו עוד ועוד, תמיד יהיה שיעור ומידה לשפע הברכה. איך ייתכן אפוא שזה יהיה שכר בלתי-מוגבל?

הכוח אינו מוגבל

אלא שאייכולתם של ברואים מוגבלים להכיל שפע בלתי-מוגבל הוא רק בפועל, כי תמיד יהיה גבול ומידה לשפע שיינתן בפועל; אבל מבחינת כוחו של הקב"ה לתת ולהעניק עוד ועוד – כוח זה אינו מוגבל, והוא יכול להוסיף לתת עוד ועוד, דור אחרי דור, עד אין קץ.

בעומק יותר: נקודת הסוף של דבר מוגבל טמונה הרבה קודם שהוא מתכלה בפועל, כי תהליך ההליכה אל הסוף מתחיל כבר בראשית היווצרותו. וכמאמר הידוע, שכל יצור נברא מתחיל להתייבש מרגע בריאתו. לכן כשרואים השפעה מצד הקב"ה שבמשך זמן רב אין בה חולשה ודעיכה – הרי זה מגדרי האינסוף. בנקודה הזאת רואים כניסת שפע בלתי-מוגבל בתוך מציאות מוגבלת.

מצוות גמילות חסדים מופיעה בפרשתנו: "אם כסף תלווה את עמי, את העני עמך". זו המצווה להלוות כסף ליהודי, אם הוא עני ואם הוא עשיר, כי בזה מעלתה של גמילות חסדים על הצדקה, שהיא ניתנת הן לעניים הן לעשירים.

המדרש מביא על כך את הפסוק "מלווה ה' – חונן דל". כלומר, מי שנותן צדקה לעני ("חונן דל"), נותן בעצם הלוואה לקב"ה. את ה'הלוואה' הזאת ישלם הקב"ה במלוואה, כפי שהפסוק ממשיך: "וּגְמְלוּ יְשֵׁלֵם לוֹ".

בלי-גבול בתוך גבול?

אלא שכאשר הקב"ה משלם, התשלום הוא לפי מידתו שלו. ומכיוון שהקב"ה אינו מוגבל, גם ה'תשלום' שלו הוא בלי כל גבול ומידה, אלא זה שכר בלתי-מוגבל.

כאן מתעוררת שאלה: אכן, הקב"ה הוא איך סופי ובלתי-מוגבל, אבל אנחנו, הברואים, הננו מוגבלים. דבר מוגבל אינו יכול להכיל שפע בלתי-מוגבל. אם-כן, לכאורה אין לנו

אמרת השבוע

הדרך להתקרב

רבי מאיר מפרמישלאן היה מרבה לעורר על הצורך להיות זהירים במצוות שבין אדם לחברו, להימנע מפגיעה בזולת או בממונו. הוא הסביר שאי-אפשר להתקרב אל הקב"ה אם אין זהירים במצוות שבין אדם לחברו.

שנה אחת, בשבת פרשת משפטים, אמר רבי מאיר שהדברים רמוזים בפסוק "ונקרב בעל-הבית אל האלוקים, אם לא שלח ידו במלאכת רעהו": איך האדם יכול להתקרב "אל האלוקים"? – רק אם הוא מבטיח ש"לא שלח ידו במלאכת רעהו", שאין הוא עושה עוול לזולת ואינו פוגע בכבודו ובממונו של רעהו. מי שנזהר באלה – "ונקרב בעל-הבית אל האלוקים".

פתגם חסידי

"מי שמקפיד לחשוב רק מחשבות משמחות, נזהר מלדבר דיבורי עצבות ומרה שחורה, ומתנהג כאילו הוא שמח – סופו להיות שמח באמת" (הצמח-צדק)

עבד עברי | מאת הרב אליעזר ברוד

מן המעיין

דאגה לעבד

פרשת משפטים פותחת בדין עבד עברי, כדי להזהיר את הדיין שלא יזלזל במשפט העבד ולא יקדים לטפל בדיני תורה ובמשפטים אחרים, מתוך מחשבה שהם חשובים מדינו של העבד.

(עיטורי תורה)

עבד מכבד

מדוע נאמר "כי תקנה עבד עברי", והלוא הוא נעשה עבד רק אחרי הקנייה? אלא יש כאן רמז לקונה שידע כי הוא קונה עבד, אדם שהוא כבר עבד לאדון אחר, לאדון העולם.

(אלשיך)

דרגות בעבדים

'עבד כנעני' הוא אדם שנטייתו ומשיכתו הטבעית היא לתאוות העולם, אלא שהוא כופה את עצמו ואינו נכנע להן, מתוך קבלת עול. לעומתו, 'עבד עברי' הוא מי שנפשו האלוקית מאירה בליבו, ויש בו אהבה לה', ואין רצונו בפריקת עול.

(דרך מצותיך)

עבודת עבד

'עבד עברי' הוא אדם שהמידות של הנפש האלוקית שלו משפיעות על הנפש הבהמית ומעוררות בה רצון לאלוקות. ובכל זאת הוא נקרא 'עבד', מכיוון שנפשו הבהמית טרם התהפכה לגמרי, והוא זקוק לעבודת עבד.

(לקוטי שיחות)

הדבר הקשה ביותר

"כי תקנה עבד עברי" (שמות כא.ב). דיני משפטים פותחים בעבד, כי אין לאדם דבר קשה יותר מלהיות כנוע ומשועבד לזולת.

(אבן עזרא)

קדימות לעברי

התורה באה ללמדנו שאם מזדמן לאדם לקנות עבד עברי ועבד כנעני, יקדים קניית העבד העברי לעבד הכנעני.

(אורי-חיים)

נמכרנו לעבדים

"שש שנים יעבוד ובשביעית יצא" (שמות כא.ב). אף אנחנו, אם נמכרנו לעבדים, הלוא כלו כמה שמיטות ולא יצאנו לחירות. האם אנחנו אומרים "אהבתי את אדוני"? – חס ושלום! אין אנחנו אוהבים את הצר הצורך הזה, אנחנו אוהבים אותך ריבוני-של-עולם.

(כתר שם טוב)

עבד לקב"ה

עבד עברי הוא יהודי שבית-דין מכרוהו על גנבתו. והלוא זה דבר בלתי-יריגלי, ולמה נפתחת פרשת משפטים דווקא בזה? אלא שההלכה הראשונה של יהודי היא ההכרה שהוא 'עבד עברי', עבדו של מלך מלכי המלכים הקב"ה.

(הרבי מליובאוויטש)

השותף הנעלם

הסוחר יצא מאת פני הצדיק ולא ידע את נפשו מרוב שמחה. להבטחה מפורשת כזאת לא ייחל. הוא חש כי שלוה וביטחון ממלאים אותו, ויצא לדרכו מתוך אמונה איתנה שהדברים יסתדרו עתה על הצד הטוב ביותר.

סוחר ותיק וממולח היה ר' מענדל הויזר. הוא שלח את ידו בתחומי מסחר רבים – יערות, אוצרות תבואה, יקבי יין ועוד. אך עיקר עסקו היה בקניית שוורים לצורכי פיטום ומכירתם ברווח כפול ומכופל.

האיש גדל והלך, ועם זה נשאר אדם הגון, ישר ונאמן. הוא אף פיזר צדקה לרוב. לא פלא שרבים ראו בו כתובת להפקדת כספים, וגם זה נתן לו תזרים שוטף של מזומנים, שסייע לו בעסקיו.

אך באו זמנים קשים. סוחרים רבים נקלעו לפשיטת רגל. אווירת דאגה וחרדה השתררה בציבור. כל מי שהחזיק את כספם בידי סוחרים, העדיפו למשוך את כספם בחזרה.

מצבו הכלכלי של ר' מענדל היה יציב, אבל הונו היה מושקע בנכסים. הגיעה עת היריד הגדול, ואין בידו מזומנים, שכן בעלי הפיקדונות משכו את כספם. באין כסף בידו, כיצד יקנה את השוורים הנחוצים לו להמשך עסקיו?

הוא עשה כפי שחסיד נוהג, ויצא אל רבו, רבי יצחק אייזיק מזידצ'וב, בהבעת דאגה תיאר באוזני הרבי את השתלשלות הדברים ואת המצוקה שנקלע אליה. תגובתו של הרבי הפתיעה אותו. בקול בוטח אמר לו: "סע ליריד הגדול, עשה את מסחרך כרגיל וה' יהיה בעורך. תחזור לביתך שלם בממונך ובכל אשר לך".

אחרי ברכה הבטחה מפורשת כזאת יצא ר' מענדל אל היריד וליבו טוב עליו. הוא שכר לו ולאנשיו חדרים במלון מכובד, כמנהגו מדי שנה, והזמין בעבורם אוכל ומשקה בשפע, אף שלא ידע מניין יוכל לשלם את דמי האירוח.

מוכרי הבהמות עטו על ר' מענדל, הציגו לפניו את השוורים והציעו לו מחירים טובים. הוא הביט בסחורה והצביע על פגמים כאלה ואחרים, תירוץ להימנעותו מלסגור עסקה. לאחר זמן פקעה סבלנותם של הסוחרים, והם לחשו זה לזה כי ודאי אין ביכולתו לשלם ולכן הוא מחפש פגמים שאינם קיימים.

ריקם חזר ר' מענדל לחדרו שבמלון.

חשובה. ר' מענדל נדרך, והאיש פתח בדבריו:

"שמעתי עליך כי אדם נאמן אתה, ולא מצאתי איש מתאים ממך. יש בידי סכום נכבד. רוצה אני לתת לך את כספי כשותפות בעסקיך למשך

הוא התכונן להניח את ראשו למנוחה קצרה, ואז נשמעו דפיקות בדלת. עמד שם אדם בלתי־מוכר. "מה רצונך?", שאל ר' מענדל.

האיש התנצל על ההפרעה ואמר שרצונו לשוחח עמו על עסקה

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

שש שנים יעבוד

בגמרא (סנהדרין צא, ב) מופיעים דבריו של רב קטינא: "שית אלפי שני הווי עלמא וחד חרוב" (=ששת־אלפים שנים יתקיים העולם ובאלף השביעי ייחרב). הדברים תואמים את הידוע, שהעולם נברא במתכונת מחזורית של שבע – שישה ימי חול והיום השביעי שבת; שש שנים של עבודת האדמה והשנה השביעית שמיטה. וכך גם הבריאה בכלל – ששת־אלפים שנים של עולם במתכונתו הנוכחית ואלף שביעי "חרוב".

מה פירושו של "חרוב" זה שיקרה באלף השביעי? האם הכוונה היא שהעולם ייחרב? יש בזה כמה וכמה שיטות של גדולי ישראל. הראב"ד (בהגהתו להלכות תשובה של הרמב"ם פרק ג, הלכה ח) אומר שבאותו אלף העולם "חוזר לתוהו ובוהו". לעומתו סבורים רבים, ובהם חכמי הקבלה, שאין לפרש את הדברים במשמעות של חורבן ממשי, אלא הכוונה היא שזה יהיה עולם שונה מהעולם המוכר לנו. הם מפרשים, שהעולם "יהא חרב מתאוות וכיסופין דהאי עלמא" (מגיד מישרים פרשת בהר וויקהל, ועוד). כלומר, זה יהיה עולם ללא יצר הרע, וממילא עולם שונה במהותו.

האלף השביעי

תורת החסידות, על יסוד תורת הקבלה, מאמצת את הדעה האחרונה, שלפיה יוסיף העולם להתקיים, אלא שזה יהיה עולם שונה במהותו. יתרה מזו: לא זו בלבד שבתום האלף השישי לא יבוא הקץ לעולם, אלא שדווקא באלף השביעי יגיע זמנה של קבלת השכר על העבודה בששת אלפי השנים.

בספר התיאור (פרק לו בהגהה) מובא בשם האריז"ל, ש"קבלת שכר עיקרו באלף השביעי". הזוהר (וירא, חלק א, קי"א) אומר שכל ההתגלויות של החכמות – הן חכמת התורה, הן חכמות הטבע – בסוף האלף השישי, נועדו כדי ש"יתתקן עלמא לאעלא בשביעי" (=שהעולם יתתקן להיכנס לאלף השביעי). הרי שאז יגיע העולם לשיא שלמותו והתעלותו.

הדמיון לסוגים הנוספים של שביעיות יש בו להמחיש יותר עניין זה. יום השבת אינו מחריב והורס חלילה את מה שנבנה בששת ימי החול, אלא מביא את הדברים לידי שלמות. כך גם שנת השמיטה נועדה להביא את האדם ואת עבודת האדמה בשש השנים שקדמו לה לדרגה עליונה יותר של שלמות ורוחניות. וכך גם האלף השביעי נועד להעלות את העולם לדרגת 'שבת' – עולם רוחני יותר שבו מתגלית האמת האלוהית במלוא זוהרה.

שלוש תקופות

האלף השביעי בא לאחר ימות המשיח ולאחר תקופת תחיית המתים, שיהיו עוד במהלך האלף השישי. כך גם אומר רבנו בחיי (בפירושו על התורה ויקרא כ"ח): "יום שביעי כנגד אלף השביעי, שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים. והוא אחר ימות המשיח ותחיית המתים. ובני תחיית המתים יזכו אליו ויתענגו בגוף ובנפש תענוג שאין לו סוף".

על־פי הדברים הללו עולה, שהתקופה העתידית מתחלקת לשלוש תקופות מרכזיות: האחת – תקופת ימות המשיח, שבעיקרה היא מצב של עולם מתוקן, שחי בשלום ועובד את ה' יחד. התקופה השנייה היא תחיית המתים, שבה ישתנו סדרי עולם, יחיו המתים והעולם יתרומם לדרגה עליונה יותר של רוחניות וקדושה, ואז תגיע כוונת הבריאה לתכליתה והעולם יהיה "דירה לו יתברך". לאחר התקופה הזאת תיפתח תקופה חדשה לחלוטין, תקופת האלף השביעי.

באור זה יש לראות את משמעות דברי הגמרא "וחד חרוב" – העולם החומרי, על מגבלותיו והקִטְרִיו, ייחרב. זה יהיה עולם טהור ורוחני, שבו מתגלה הקב"ה בכבודו ובעצמו ושבּוּ מקבלים בני עולם התחייה את שלמות השכר הצפון להם.

חצי שנה, ולאחר מכן תחזיר לי את הכסף בתוספת רווחי השותפות".

האיש סיים לדבר והוציא מתיקו עשרים אלף רייניש כסף. זה היה סכום עצום.

ר' מענדל הביט בו ובכסף בתדהמה. בתחילה סירב לקבל את הכסף, אך לאחר שהאיש הפציר בו מאוד, חשב ר' מענדל כי אולי זוהי התגשמות ברכתו של רבו. הוא מסר לאיש כתב שטר חוב ושותפות על־פי ההלכה, והם נפרדו לשלום.

למחרת שוב יצא ר' מענדל אל היריד. הפעם כבר לא ברר יותר מדיי. חיש מהר מצא את השוורים המעולים, קיבל מחיר טוב ושלם במזומן מכספי ההלוואה שקיבל.

באותה שנה זכה להצלחה מופלגת. השוורים פוטמו כראוי, מחירם האמיר, והרווחים ממכירתם היו נכבדים. מצבו הכלכלי של ר' מענדל השתפר מאוד ועסקיו חזרו להתנהל כראוי.

עברה חצי שנה. ר' מענדל המתין לבואו של המלווה לקבל את כספו ואת הרווח המגיע לו, אך האיש לא בא. כבר עברה שנה והאיש איננו. עבר זמן, ושוב נסע ר' מענדל אל רבו. כשנכנס אל חדרו החל לספר את כל מה שאירע לו בזכות ברכתו של הרבי, על האיש שהלווה לו סכום עתק, ועתה אינו בא.

כל אותה שעה הביט בו הרבי והאזין לו בשקט. כשסיים, קם ממקומו, ניגש אל הארון הסמוך, הוציא משם דף נייר ובלי אומר ודברים מסרו לידי ר' מענדל.

מבטו של הסוחר קפא. שוב ושוב בחן את הפתק שלפניו, מתקשה להאמין למראה עיניו: זה היה שטר החוב והשותפות שנתן לאותו מלווה ביריד. חתימתו וחתימת יד המלווה התנוססו בו, ולא הניחו מקום לספק, אך כיצד הגיע שטר זה אל הרבי?

בטרם הספיק להגיב ביקש הרבי לקבל את השטר בחזרה, ולנגד עיניו המשתאות של ר' מענדל קרע אותו לקרעים, כדון שטר שנפרע. ר' מענדל נותר המום בשעה שהרבי בירכו ופטרו לשלום. רק כשפסע לכיוון היציאה אור עוז ושאל את הרבי מניין הגיע לידי השטר, אך הרבי בחר להתעלם משאלתו, וסימן לגבאי להכניס את הבא בתור.

השאלה הוסיפה להטריד את מוחו של ר' מענדל שנים רבות, אך בכל פעם שניסה להעלותה לפני רבו, הסב הצדיק את השיחה לעניין אחר, ועד סוף ימיו של ר' מענדל הויזר נשאר הדבר חידה ותעלומה.

המוזיקאי שמדליק נשמות

נאור כרמי (צילום: ערן דרור לבנון)

בזכותו ליהדות, איש איש בדרכו".

מהפך תודעתי

הוריו של כרמי לא היו מאושרים מהתפנית שחלה בכנס. "בתחילת הדרך היו קשיים, אבל כיום הם מאושרים, כשהם רואים את החינוך לערכים של הילדים", הוא אומר. לפני כעשר שנים התקרב לחסידות חב"ד. "עומק תורת חב"ד, הניגונים החסידיים ואהבת ישראל האמיתית - היו שילוב מנצח. הרבי מאיר את חיי ואת חיי משפחתי".

דברים ששמע מהרב יצחק גינזבורג על מעלת הניגונים החסידיים חוללו בו מהפך תודעתי. "הדברים עקרו ממני כל רצון לחשוב על מוזיקה אחרת", הוא מסביר. כך נולדה להקת 'הלב והמעייין'. היא החלה להופיע ברחבי הארץ והתגובות היו מחשמלות.

זכייה באמסטרדם

מה מושך ציבור לא־דתי לבוא להופעות של ניגונים עתיקים? "עובדה, זה פשוט עובד", אומר כרמי. הוא לא מוותר על האיכות, והצלחה להציע את להקתו למקום הראשון בתחרות מוזיקה באמסטרדם. "התחרו בנו עשרות להקות מכל העולם, ו'ניגון התועודות' חב"ד כיבש את כולם. השופטים קמו על רגליהם ומחאו כפיים בהתלהבות".

זה מחזה שגרתי בהופעות להקת 'הלב והמעייין': מאות אנשים שאינם שומרי מצוות ממלאים את האולמות ונסחפים אחר ניגונים יהודיים שורשיים. הנשמה נדלקת והלב מתעורר. "יש לא מעט בעלי־תשובה בזכות ההופעות", אומר נאור כרמי (43), המנגן בקונטרס. "לפעמים הניצוץ נדלק בהופעה, לפעמים אחרי זמן".

נאור וחברי הלהקה האחרים שהצטרפו אליו אינם מחפשים 'מוזיקה עכשווית', אלא מנגנים מוזיקה שורשית. "זו המוזיקה האמיתית", הוא אומר. "הלבבות שנפתחים מוכיחים זאת פעם אחר פעם".

אריאל קירב

הוא גדל בעכו ובגיל צעיר נמשך לנגן בכלי קשת. "בעכו יש חינוך מוזיקלי חזק מאוד", הוא מספר. "חונכתי על ברכי המוזיקה". את שירותו בצה"ל עשה בלהקה צבאית. לאחר השחרור הכיר את המשורר מאיר אריאל והחל לעבוד לצידו. "דווקא הוא, אף שלא היה אדם דתי בחיצוניותו, גרם לי להתקרב ליהדות", מפתיע כרמי.

כרמי מספר כי אריאל "היה מנהל עם כל חברי הלהקה שיחות על אמונה ובורא עולם. הוא גם היה לומד איתנו מעת לעת. רק לימים נודע לנו שהוא לומד תורה בביתו וגם מתפלל. אריאל פתח לי את הראש. בזכותו גיליתי עולם יהודי עמוק. גם שאר החברים שעבדו איתנו התקרבו

פינת ההלכה מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

התאריך שאיננו

שאלה: מתי חל יום הבר־מצווה של מי שנולד בל' באדר־א תש"ס, כאשר בחודש אדר השנה התאריך הזה אינו קיים?

תשובה: תאריכים באדר־א עוברים בשנה 'פשוטה' לאדר. למשל, מי שנולד בכ"ה באדר־א, יציין את יום־הולדתו בכ"ה באדר. אולם מכיוון שבאדר רגיל לא קיים התאריך ל', הרי מי שנולד בל' באדר־א יציין את יום־הולדתו בל' בשבט, מכיוון שזה ראש־חודש אדר, ול' באדר־א אף הוא ראש־חודש אדר.

לכן יום הגעתו למצוות של מי שנולד בל' באדר־א תש"ס יהיה בל' בשבט (א' של ראש־חודש אדר). כך יש לנהוג לעניין צירוף למניין לתפילה ולזימון בברכת המזון, אולם לעניין חליצה וצירוף להתרת נדרים, ולכל דבר הצריך גדלות מן התורה, נכון להחמיר להמתין עד א' בניסן.

לעניין בת-מצווה אין השנה שאלה, שכן שנת תשס"א הייתה 'שנה פשוטה', כשנה זו, ולא היה בה חודש אדר־א.

שאלה: מתי חל יום־השנה (יֶאֱרָצִיט) למי שנפטר בל' באדר־א בשנה מעוברת?

תשובה: מי שנפטר בל' באדר־א בשנה מעוברת - יציין יום פטירתו בשנה פשוטה בל' בשבט, שהוא א' של ראש־חודש אדר.

עם זה, לפי שיטת האגרות משה' יציין יום־השנה לפטירתו בא' בניסן (מכיוון שבשנת פטירתו חי הנפטר במשך כל חודש אדר).

מקורות: ראה ערכין לא.ב. טושו"ע או"ח ונ"כ סי' נה וסי' תקסח סי'. שו"ת: מהר"י מינץ סי' ט. הלכות קטנות ח"ב סי' קעד. שבות יעקב ח"א סי' ט. בנין ציון סי' קנא. מלמד להועיל או"ח סי' קיד. מנחת יצחק ח"ו סי' חו"ח סי' ז. אגרות משה יו"ד ח"ג סי' קנט. ס' פסקי תשובות סי' נה סי' יח וסי' תקסח סי' יא, ילקוט יוסף (תשס"ד) סי' נה עמ' שנה, ונטעי גבריאל הל' אבילות ח"ב פרק עז סי' ד, ושי"ג. לוח 'דבר בעתו'.

הסרת משקפיים ללא מגע בעינין!!!

5D - טיפול בלעדי ב-5 מימדים לדיק אופטימלי

מבצע חודך מיוחד
לקבלת ההטבה נא לציין קוד: 1008

לכדיקת התאמה ללא תשלום:
052-7904152
www.assuta-optic.co.il

רואים שזה בטוח!

גפן בס"ד

ביטוח דתי חרדי ישיר

077-444-7777

הכי טובים - הכי גדולים - בשבילך

דו"ח הפסקות הריון של משרד הבריאות קבע

ירידה בשיעור ההפלות החוקיות בעקבות התמיכה והסיוע של אגודת "אפרת"

24%

אגודת "אפרת" 02-5454500 www.efrat.org.il

מרגישים חג באושר עד פורים שמח!

פורים שמח! אושר עד